

Albània o l'integrisme marxista-leninista-stalinista

L'últim búnker

A Albània, la situació bull. Mentre a l'interior del país creixen les protestes contra el règim, les autoritats albaneses acusen Iugoslàvia i Grècia de voler desestabilitzar el govern de la família Hoxha.

El culte a Hoxha i el poc respecte als drets humans, trets característics del règim albanès.

Albània és diferent (recordeu l'eslògan dels últims temps del franquisme: *Espana es diferente?*), venen a dir els dirigents d'aquesta petita república —més petita que Catalunya— mediterrània davant l'allau de canvis que es produeixen arreu del món comunista europeu. I tot el que s'ha informat durant les últimes setmanes de manifestacions demanant llibertat i la seva brutal repressió és mentida, segons els dirigents comunistes albanesos.

Albània ofereix un seguit de singularitats dins el context europeu. És com un tros del Tercer Món implantat enmig d'un continent ric i desenvolupat. Els seus tres milions d'habitants gaudeixen del Producte Nacional Brut per càpita més baix d'Europa, uns 1.000 dòlars per any, és a dir, és el més pobre del continent. Això, en eco-

nomia; perquè en política, és el més aïllat. Els comunistes van arribar al poder el 1944 dirigits per Enver Hoxha, que es pot dir que regna després de la seva mort, esdevinguda l'abril del 1985, ja que actualment qui remena les cireres del poder al país de les àguiles són la seva viuda, Nexhmije Hoxha i els seus dos fills, junt amb el seu grup de fidels entre els quals es troba l'actual secretari general del Partit Comunista Albanès i cap d'estat, Ramiz Alia.

AÏLLAMENT INTERNACIONAL

El país va estar lligat a la veïna Iugoslàvia fins al 1948, en què va trencar les relacions amb el règim de Tito. Va passar sota la tutela directa de l'URSS fins al 1961, en què va trencar amb el Kremlin per situar-se sota l'ombra de la Ciutat

Prohibida, de la Xina maoista. El 1968 va abandonar el Pacte de Varsòvia i el 1978 trencava amb Xina i es convertia en l'únic país del món ortodoxament marxista-leninista-stalinista. Com que el règim està molt satisfet de la seva obra i la seva línia política és l'única correcta, el seu aïllament internacional és un dels més acusats de tot el món. Una altra conseqüència és que els canvis que es produeixen a l'Est d'Europa no l'afecten ni l'obliguen a modificar la seva política, perquè aquesta és la correcta. Tot això, segons les declaracions de les últimes setmanes efectuades pels màxims dirigents del país.

La *perestroika* i la *glasnot* soviètiques són rebutjades; tant els Estats Units com l'URSS són considerats països imperialistes i no s'hi mantenen relacions i les influències que vénen de l'estranger són també

rebutjades. I doncs el turisme individual no és possible al país (el 1989 van visitar Albània 20.000 turistes); no hi ha corresponents de premsa estrangers, a les fronteres són revisats a fons els llibres i diaris; hi ha búnquers a les fronteres, als camps, als pobles, al llarg de les línies del ferrocarril, a les costes i a les entrades de Tirana, la capital.

De fet, és el país i el seu règim els que estan bunqueritzats. Cal recordar que tots els països europeus excepte Albània formen part de la Conferència sobre la Seguretat i la Cooperació a Europa, un dels principals fóruns de diàleg Est-Oest de les últimes dècades.

Però, per molt que es vulgui preservar l'aïllament, arriben a les llars albaneses les televisions d'Itàlia i de Iugoslàvia i circulen en forma de rumors les notícies del que està passant darrerament a l'Europa comunista. Des del passat mes de desembre ha pujat la tensió i l'enfrontament del règim amb els dos països veïns, Iugoslàvia i Grècia, perquè han començat a difondre informacions i rumors de manifestacions de descontentament dins del país. L'enfrontament amb Iugoslàvia ja ve de lluny i se centra en la reivindicació nacionalista de la província iugoslava de Kosovo, habitada per 1.800.000 albanesos. Amb Grècia hi ha el problema de la minoria grega (800.000 segons Tirana i 400.000 segons fonts gregues) que viu al sud d'Albània o Epir del Nord pels grecs. Darrerament s'han produït a Atenes manifestacions i declaracions oficials en favor de la minoria grega que viu a Albània, que consideren oprimida.

MANIFESTACIONS I REPRESSIÓ

Les primeres informacions de disturbis i moviments de descontentament van aparèixer el 19 de desembre a la premsa iugoslava, segons la qual milers de joves s'havien manifestat a la ciutat de Shkoder, al nord-oest i prop de la frontera iugoslava, demanant canvis polítics. Les autoritats haurien reaccionat amb una repressió brutal, amb trets de la policia política (Sigurimi) i la condemna a mort de cinc dels organitzadors de la protesta.

L'11 de gener la premsa iugoslava informava de l'adopció de mesures d'excepció a Shkoder. Tirana ho desmentia tot; però el dia següent, l'agència de notícies iugoslava Tanjug deia que s'havia decretat l'estat d'excepció a tot el país i la televisió iugoslava informava de manifestacions de protesta a les ciutats de Korce, Drach i Vlora. L'Associació de Grecs de l'Epir del Nord, parlava d'execucions a la forca d'opositors a

les ciutats de Fieri, Durres i Vlora (sud-oest del país) i deia que quatre grecs d'Albània que havien intentat fugir a Grècia havien estat capturats i executats. I al dia següent, el 13 de gener, un soldat desertor declarava a la premsa grega que s'havien produït manifestacions a Shkoder que havien estat aixafades amb brutalitat i que circulaven rumors de repressions violentes a les ciutats de Kora i Saranda, al sud. Així mateix, confirmava l'estat d'emergència i que el palau on viu el cap d'estat, Alia, estava fortament protegit.

ACUSACIONS A DOJO

Les autoritats de Tirana van acusar d'intents de desestabilització "medis reaccionaris i caps dels clans de l'església ortodoxa grega"; els albanesos exiliats que volen restaurar el règim monàrquic derrocat el 1939 per la invasió italiana; les autoritats de Iugoslàvia, que pretenen desviar l'atenció mundial de la situació regnant a Kosovo; part de la premsa grega i la televisió italiana. El secretari del comitè central del PC albanès, Foto Cami, deia que l'increment de vigilància a les fronteres és per "salvaguardar la nostra llibertat, independència i sobirania" i que els suposats disturbis eren "calúmnies i mentides".

Així doncs, segons fonts iugoslaves, gregues, italianes i de medis d'albanesos exiliats, el país bull; mentre, segons les autoritats albaneses, no passa res i hi ha un complot estranger per desestabilitzar el règim, el qual seria dirigit per Iugoslàvia, la jerarquia de l'església ortodoxa grega, la TV italiana i els albanesos exiliats. El que està clar és que existeix un fort neguit per part de Tirana davant l'evolució de l'Europa comunista i que es fa servir el factor nacionalista per rebutjar qualsevol intent de canvi, utilitzant el contenciós de Kosovo amb Iugoslàvia, mantenint l'aïllament i aprofitant que la misèria regnant i la base econòmica agro-pequària han impedit el sorgiment d'una classe intel·lectual que vehiculi el descontentament popular.

Hi ha altres dos aspectes que cal esmentar: el fabulós culte a la personalitat d'Enver Hoxha, que continua després de mort, i la desastrosa situació del respecte als drets humans, segons Amnistia Internacional. El culte a Hoxha es manifesta amb enormes fotografies seves pels carrers i edificis, amb eslàgans pintats a les parets a la seva glòria i en la premsa, que ha arribat a l'extrem de publicar el 1989, amb motiu d'unes eleccions regionals, una fotografia seva votant.

Pel que fa als drets humans, a l'habitual manca de llibertats dels règims comunistes

Albània, l'únic model vivent a Europa del que va ser el comunisme

i la no menys habitual política repressiva a càrrec d'una policia política, cal afegir a Albània una intensa persecució religiosa. La religió va ser abolida oficialment fa vint-i-dos anys i han estat prohibits els noms d'origen cristià o musulmà. Abans de l'arribada al poder dels comunistes, el 69% dels albanesos eren musulmans, el 21% cristians ortodoxos i el 10%, catòlics. Les 2.169 mesquites i les 327 esglésies han estat transformades en museus, magatzems, centres esportius, cinemes, sales de ball, graners, wàters públics, o bé estan en ruïnes. Un bar de moda a Tirana és una antiga església catòlica.

Albània sembla tenir vocació de romandre com l'únic model vivent a Europa del que va ser el comunisme, perquè ara que va desapareixent la gent pugui recordar en què consistia allò. No podem descartar, però, que el poble albanès vulgui ser com la resta d'europaus i intenti treure's de sobre la família Hoxha i amics que ara governen. ¿O potser creuen realment que tot Europa acabarà sent marxista-leninista-stalinista?

Antoni Reig